

REFERAT

Tema for møte: **Nasjonalt geodataråd**

Dato: **8.februar 2022**

Sted: Virtuelt (Teams)

Referent: Kartverket v/sekretariatet

Kopi til: Kommunal- og distriktsdepartementet

Medlemmer som deltok:

Roar Skålin (leder)	Meteorologisk institutt
Agnes Landstad	Forskningsinstituttens fellesarena/Abelia
Arne Bjørn Mildal	Norges vassdrags- og energidirektorat
Dina Johanne Lefdal	Vestland fylkeskommune
Hildegunn Norheim	Norsk institutt for bioøkonomi
Johnny Welle	Kartverket
Jorunn Kragset	Geomatikkbedriftene og Norkart
Knut Bjørgaas	Digitaliseringsdirektoratet
Kristin Barvik	Sandnes kommune
Mona Høiås Sæther	Trondheim kommune/Geoforum
Sigurd Heier	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Trygve Sparr	Forsvarets forskningsinstitutt
Øyvind Husby	IKT Norge

Medlemmer som ikke deltok:

Einar Vik Arset	Kystverket
Sverre Pavel	Finnmarkseiendommen
May Britt Myhr	Norges geologiske undersøkelse

Gjester:

Kjersti Bjørnstad	Statssekretær, Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)
Guro Voss Gabrielsen	Planavdelingen, Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)
Martin Vestnes Sæter	Planavdelingen, Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)
Janicke Weum	Avdeling for IT- og forvaltningspolitikk, Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)
Anne Guro Nøkleby	Konstituert divisjonsdirektør Landdivisjonen, Kartverket

Sekretariat:

Erik Perstuen	Kartverket
Arvid Lillethun	Kartverket
Sissel Skovly	Kartverket

Presentasjon av rådet for ny statssekretær

Kjersti Bjørnstad, statssekretær i Kommunal- og distriktsdepartementet besøkte rådet og fikk en gjennomgang av rådets mandat og utvalgte prioriterte områder. Arbeidet med å utvikle den geografiske infrastrukturen har fokus nå.

Statssekretærens ord:

Regjeringen har som mål å:

- Realisere et taktskifte i digitaliseringen av offentlig sektor
- Sikre demokratisk kontroll over digitalisering
- Bedre innovasjon
- Øke fokus på deling av data, bl.a. for næringsutvikling
- Økt trygghet/bedre beredskap, bl.a. for varsling av hendelser

Statssekretæren ga uttrykk for at Nasjonalt geodataråd til nå har gitt mange viktige råd og at det framover fortsatt er viktig med råd til KDD om hvordan ta vare på og utvikle geografiske data. Med økt fokus på utfordringene innenfor krise- og beredskap og ressursforvaltning er samarbeid og evnen til å nyttiggjøre seg informasjon på tvers helt avgjørende for å lykkes.

Referat fra forrige møte og velkommen til nye medlemmer

Referatet fra møtet 18.november godkjennes.

Nasjonalt geodataråd har fått to nye medlemmer:

- Jorunn Kragset, Geomatikkbedriftene og Norkart (erstatte Geir Hansen)
- Øyvind Husby, IKT-Norge (erstatte Liv Freihow)

Sak 01/2022 Orientering om ulike tiltak og utredninger som er relevant for utvikling av geografisk infrastruktur

- **Tiltak 28 i handlingsplanen til nasjonal geodatastrategi**
«Utrede finansieringsmodell for nasjonal geografisk infrastruktur»
Martin Vestnes Sæter, KDD

KDD anser seg ferdig med tiltaket, men ikke ferdig med oppgaven. Har gitt Kartverket oppgaven (tildelingsbrevet 2022) med å «etablere en arbeidsgruppe som kan jobbe med problemstillinger og utfordringer knyttet til samarbeids- og finansieringsmodeller i tråd med anbefalingene fra Geodatarådet».

Arbeidsgruppen forventes bredt sammensatt av aktører fra både det offentlige og privat næringsliv.

- **Utredning om dataøkonomien i offentlig sektor**
Janicke Weum, Avdeling for IT- og forvaltningspolitikk, KDD

Som en oppfølging av stortingsmeldingen «Data som ressurs – datadrevet økonomi og innovasjon», gjennomføres det en utredning av dataøkonomien i offentlig sektor (Agenda Kaupang). Formålet er å identifisere sentrale utfordringer og muligheter knyttet til offentlig sektors rolle og oppgave som forvalter og tilbyder av offentlige data til videre bruk.

Avgrensingen er satt til å gjelde statlige virksomheter. Dette fordi det ligger flere krav til deling av data for statlig forvaltning, og at utredningen da i stor grad vil dekke de andre forvaltningsnivåer også.

EU-direktivene «Open Data Directive» og «Data Governance Act» er ikke ferdig behandlet, men vil bli hensyntatt i utredningsarbeidet. Utredningen skal være gjennomført våren 2022.

- **Tiltak 1 i handlingsplan til nasjonal geodatastrategi**

«Geografiske kjernedata for Norge»

Arvid Lillethun, fagdirektør Infrastrukturavdelingen Kartverket

Målet med tiltaket er å identifisere og prioritere geografiske kjernedata som er kritiske for oppgaver og utfordringer i samfunnet. I oktober 2022 leveres resultatet av arbeidet – tre rapporter; overordnet rapport, samfunnsanalyse og rapport for kjernedatatemaene.

Oppsummering:

- Kartverket har fått i oppdrag med å etablere en arbeidsgruppe for å videreføre tiltak 28 i handlingsplanen. Nasjonalt geodataråd må være involvert i arbeidet og finne ressurser slik at gruppen blir bredt og riktig sammensatt.
- Nasjonalt geodataråd påpeker den viktige sammenhengen mellom forvaltningsnivåer innenfor vårt område, og at avgrensingen (kun statlige virksomheter) som er definert for utredningen om dataøkonomien i offentlig sektor, kan være begrensende.
- Nasjonalt geodataråd ønsker å få presentert utredningen når den er ferdigstilt.
- Nasjonalt geodataråd påpeker viktigheten av å involvere juridisk kompetanse i arbeidet som pågår med å definere kjernedata i den geografiske infrastrukturen (tiltak 1 i handlingsplan til geodatastrategien). Rådet ønsker å følge saken og at det blir orientert om arbeidet på møter framover.

Sak 02/2022 Finansiering av felleskomponentene i den geografiske infrastrukturen

Anne Guro Nøkleby, konstituert divisjonsdirektør Kartverket

Presentasjonen ligger i Teams

Flere av de nasjonale geografiske felleskomponentene, har utfordringer knyttet til forutsigbar finansiering. Dette er løsninger alle som benytter den geografiske infrastrukturen er avhengig av og som skal være grunnlaget i arbeidet med å utvikle infrastrukturen til et nytt nivå. De fleste løsningene finansieres i dag gjennom Kartverkets budsjetttrammer, men det gjelder også løsninger med en bred samfinansieringsmodell.

På kort sikt er det behov for en rask avklaring på utfordringene i finansiering av dagens infrastruktur.

På lang sikt må det utarbeides en helhetlig plan for finansiering av utviklingen mot GI 2.0. I det arbeidet bør Digitaliseringsdirektoratets modell legges til grunn med hoveddimensjonene:

- Hvem skal finansiere?
- Hva skal finansieres?
- Hvordan skal det finansieres?

Nasjonalt geodataråd mener at felleskomponentene har stor betydning for alle som benytter den geografiske infrastrukturen og at det ikke er tjenlig at flere bygger parallelle komponenter som løser det samme.

Nye plattformtjenester er viktig i utviklingen av GI2.0 og eksisterende komponenter må tilpasses dette.

Oppsummering:

- Nasjonalt geodataråd ønsker å gi råd til KDD om denne saken. Utkast til råd behandles postalt i etterkant av møtet.

Sak 03/2022 GEOSATS 2024 og veien fram til GI2.0

*Per Erik Opseth, divisjonsdirektør Kartverket og prosjektleder GEOSATS 2024
Presentasjonen ligger i Teams*

Det har vært bred involvering av Samordningsgruppen og Geovekst-forum i arbeidet med å finne ut hva en geografisk infrastruktur skal løse av samfunnsutfordringer i framtiden.

Prosjektgruppen har, basert på innspillene og diskusjonene, gjort noen funn som bør løses for å lykkes i målsettingen:

- Hjelp de mindre ressurssterke kommunene
- Etablere bedre sammenheng mellom fagsystemer
- Utnytte potensialet i analyseverktøy og apper som benytter fellesløsninger
- Etablere flere og bedre fellesløsninger

Dette er aktuelle områder som foreslås gå videre med:

Case

- Redusere risiko knyttet til kvikkleire
- Dynamiske blå- og grønnstrukturkart
- Beredskapsstøtte – helse
- Gjenbruk av sensordata utenfor fagsystem

Fellesløsninger

- BIM forvaltningsløsning
- Datalab maskinlæring
- Nasjonal planforvaltningsløsning

- Ny nasjonal delingsplattform
- Redusere risiko knyttet til kvikkleire
- 3D/Volum og 4D/Tid inn i forvaltningen

Det må foreligge en samfunnsøkonomisk analyse før søknaden sendes. Det haster å iverksette denne for å komme i mål til søknadsfristen i november.

Rådet diskuterte om det bør arbeides videre med piloter (som Geosats 2023) eller en større programsatsing som løfter utfordringene.

Synspunkter i diskusjonen:

- Fellesløsningene og rammeverk er grunnpilarer. Forutsigbarhet økonomisk og fleksibilitet teknisk må ligge til grunn, casene synliggjør utfordringene og mulighetene.
- Må løfte oss og tenke langsiktig. Enkeltvise case kan være begrensende for å få fram hele bildet.
- Hvordan skal et program organiseres – i programperioden og når det går over i drift? Barentswatch er et eksempel på hvordan det kan gjennomføres.
- Hele bransjen må ta løftet sammen. Brukereffekten skjer ofte andre steder enn der finansielle og tekniske utfordringer oppstår og må løses.
- Det finnes også andre finansieringskilder enn statsbudsjettet som bør vurderes – nasjonale og europeiske

Oppsummering:

- Nasjonalt geodataråd mener søknaden Geosats2024 må inneholde piloter som hensyntar både case og fellesløsninger.

Eventuelt

Ingen saker under eventuelt.

Neste møte er 31.mai kl 12 - 15 (digitalt)

Aktuelle saker:

- Geosats 2024 – hvert møte
- Presentasjon av utredning om data i offentlig sektor
- Oppdatering på kjernedata – tiltak 1
- Tilgang til detaljerte dybdedata – høring – brukerfokus

Til møtet i september:

Medlemmene i rådet fra privat bransje – Agnes Landstad, Jorun Kragset og Øyvind Husby – ble utfordret til å komme med noen perspektiver utover samfunnsoppdragene i offentlig sektor.